

İSTANBUL'UN TARİHİ SARNICI: YEREBATAN SARNICI

YEREBATAN SARNICI

- Yerebatan Sarnıcı efsanelere konu olmuş bir yapıdır. İstanbul'un Tarihi Yarımada'sında bulunan Yerebatan Sarnıcı 1500 yıldır ayakta ve tüm gizemi ile dikkat çekmektedir.
- İstanbul'da gezilecek yerler arasından eşsiz bir yapı olan Yerebatan Sarnıcı, Bizans döneminde inşa edilmiştir. Sultanahmet'te bulunan sarnıç, şehir halkının su ihtiyacını karşılamak amacıyla yapılmıştır.
- Her yıl binlerce turisti ağırlayan sarnıçta bir çok gizem bulunuyor. Medusa Başları ve Ağlayan Sütun mutlaka görmeniz gereken şeylerdendir.

Yerebatan Sarnıcı'nın Tarihi ve Özellikleri

- İstanbul'un en özel mekanlarından biri olan Yerebatan Sarnıcı Bizans döneminde inşa edildi. İmparator I. Justinianus (527-565) tarafından, Büyük Saray'ın ve bölgenin su ihtiyacını karşılamak amacıyla yaptırılmıştır.
- Yapılan bu sarnıcın suyu, Belgrad Ormanı'ndan su kemerleri yardımı ile getirilmiştir.
- Bizans Dönemi'nden sonra kullanılmayan sarnıç uzun yıllar boyunca harabe şeklinde kaldı. 1544-1550 yılları arasında İstanbul'da kazı araştırmaları yapan Hollandalı P. Gyllius'un keşifleri sayesinde sarnıç tekrar gündeme geldi.
- Yapı ile ilgili bilgileri seyahatnamesinde yayınlayan Gyllius sayesinde sarnıç, batı dünyasında dikkat çekmeye başladı. Osmanlı padişahları 3. Ahmet ve 2. Abdülhamit dönemlerinde onarım yapıldı.

-
-
- Sarnıcın ölçülerine dair ilk tespitleri ortaya koyan kişi olan Gyllius'a göre, Konstantinopolis'in en büyük su mahzeni, 336 ayak uzunluğunda, 182 ayak genişliğindedir; çevresi ise 224 Roma adımını buluyordur. Yapının sütunlarını saymayı da ihmal etmeyen Petrus Gyllius, tam 336 sütunu kayda geçirir ve sarnıcın tepesinde birçok kuyu olduğunu araştırmasında not düşer.
 - Gyllius'un, "Kovalarla su çekerler; hatta sarnıç içerisinde kürek çekip kandillerle ışıklandırır ve balık avlarlar. Kuyulardan sarnıç içerisine hava ve ışık sızmakta, balıklar ışığın altında yüzmektedirler," cümleleri, o vakitler mahalle ahalsinin sarnıçtan "haberdar" olduğunu geleceğe aktarmıştır.

Sarnıcın Fiziksel ve Yapısal Özellikleri

- 9800 metrekarelik alanda bulunan tarihi Yerebatan Sarnıcı 100.000 tona yakın su depolayabilecek kapasitededir. Sarnıç içine 52 basamaklı merdivenle iniliyor. Sarnıç, her biri 9 metre yükseklikte 336 adet sütundan oluşmaktadır.
- Bu sütunlar her bir sırada 28 tane olmak üzere 12 sıra halinde dizilmiştir. Bu sütunlar birkaç tanesi dışında tamamı silindir biçimindedir.
- Sarnıcın tavan kısmı, kemerler ile desteklenmiştir. Sarnıç tabanı ve yan duvarları ise su geçirmezlik özelliği olan Horasan Harcı ile yapılmıştır.
- Toplam uzunluğu 140 metre, genişliği ise 70 metre olan tarihi sarnıç, bulunduğu yerdeki eski dini yapıdan dolayı “Bazilika Sarnıcı” ismiyle de adlandırılıyor.

Yerebatan Sarnıcı'nda Görülmesi Gereken Önemli Bölümler

- Medusa Başları
- Yerebatan Sarnıcı'nın mutlaka gezilmesi gereken bölümlerinin başında Medusa Başları'nın olduğu sütunlar gelir.
- İlgi çekici görünüşleri ile turistlerin dikkatini çeken Medusa Başları, sarnıcın kuzeybatı köşesindeki iki sütunun altında ters bir şekilde bulunuyor.
- Bu destek taşlarının nereden buraya getirildikleri hala bilinmiyor. Bu bilinmezlik Medusa Başları hakkında bir çok efsane üretilmesine neden olmuştur.
- Efsanelerden birisine göre Medusa, siyah gözleri ve uzun saçları ile antik çağın en güzel kadınlarından biridir. Zeus'un oğlu olan Perseus ile sevgili olan Medusa, Athena tarafından lanetlenmiş.
- Athena'nın lanetine uğrayan Medusa'nın uzun saçları yılanı dönüşürtü ve bakışları ona bakan erkekleri taşa çevirmeye başladı.
- Başka bir efsaneye göre Medusa Başları buraya sarnıcı koruma amacı ile konmuştur.

Medusa Başları Lahiti

Medusa Başları Efsanesi

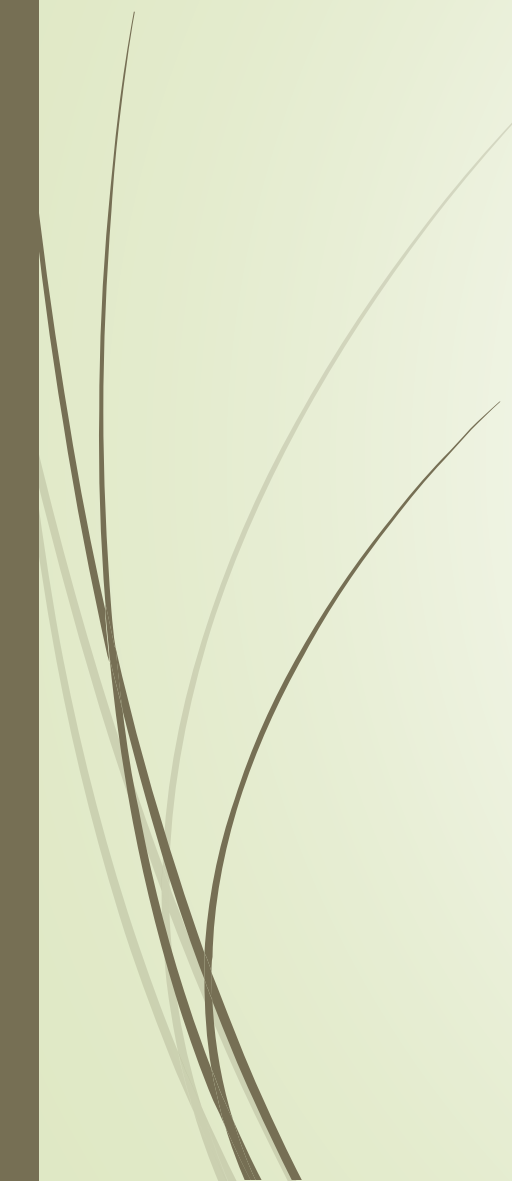
- Medusa başları, birçok efsaneye de konu olmuştur:
- Bir efsaneye göre Medusa, Yunan mitolojisinde yer altı dünyasının dişi canavarı olan üç Gorgon'dan biridir. Bu üç kız kardeşten yılanbaşı Medusa, kendisine bakanları taşa çevirme gücüne sahiptir.
- Başka bir rivayete göre de Medusa; siyah gözleri, uzun saçları ve güzel vücuduyla övünen bir kızdır. Medusa, Zeus' un oğlu Perseus'u seviyordur. Bu arada Athena da Perseus'u seviyor ve Medusa'yı kıskanıyordur. Bu yüzden Athena, Medusa'nın saçlarını yılanla çevirir. Artık Medusa'nın baktığı herkes, taşa dönüşecektir. Daha sonra Perseus, Medusa'nın başını keser ve onun bu gücünden yararlanarak pek çok düşmanını yener.

Gözyaşı Sütunu (Ağlayan Sütun)

- Sarnıcın sütunları arasında bir sütun oyma ve kabartmaları ile diğerlerinden farklıdır. Önceleri, üzerinde gözyaşı şeklinde desenler bulunan bu sütunun sarnıcın inşasında ölen köleleri temsil ettiğine inanılıyor.
- Ağlayan Sütun üzerinde tavus gözü denilen motifler bulunuyor. Görünümü budanmış bir ağaç gibidir bu sütunun.
- Bu sütun diğer tüm sütunlardan farklı olarak hep ıslak gibi görünüyor.
- Sütunun ortasında bir delik bulunuyor. Bu deliğe parmağını sokanların dilek ve isteklerinin gerçekleşeceğine inanılıyor. Bu yüzden buraya Dilek Sütunu da denmektedir.

Gözyaşı Sütunu (Ağlayan Sütun)

-
-
- Restorasyon sonrası 1987 yılında bir gezi platformu düzenlemesiyle İBB tarafından müze olarak ziyarete açılan görkemli yapı, zaman içinde çeşitli ulusal ve uluslararası etkinliklere ev sahipliği yapmıştır.
 - İBB Miras tarafından hayata geçirilen tarihinin en büyük restorasyonu ile güçlendirilerek daha nice yüzyıllara tanıklık etmek üzere 22 Temmuz 2022 tarihinde yeniden kapılarını açan Yerebatan Sarnıcı Müzesi, yeni nesil müzecilik anlayışıyla ziyaretçilerini ağırlamaya devam etmektedir. Kültür AŞ'nin ev sahipliğinde geçici sergiler, çağdaş sanat gösterileri, kültür sanat etkinlikleri ve dinletilere de ev sahipliği yapan eşsiz müze, derin hafızasıyla geleceğin sanatına dair bir evren oluşturmayı amaçlamaktadır.